

Nr. 44/22 – 4582 din 06 octombrie 2023

Direcția generală juridică
a Secretariatului Parlamentului

Ministerul Afacerilor Interne a examinat demersul cu privire la expunerea pe marginea aplicabilității prevederilor Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat în contextul inițierii procedurii de evaluare ex-post juridică a legii prenotate și, reieșind din limitele competențelor funcționale, comunică în ordinea argumentelor ce succed.

Examinând meticolos prevederile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, se remarcă că aceasta stabilește cadrul juridic de protecție a secretului de stat în scopul asigurării intereselor și/sau securității Republicii Moldova.

Totodată, în procesul de examinare s-a determinat faptul că prevederile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat corespund conjuncturii sociale, cuprinzând o reglementare unitară și omogenă, cu anumite excepții.

Pentru implementarea dispozițiilor normative supuse procesului de analiză ex-post juridică, au fost aprobate majoritatea Hotărârilor de Guvern pertinente, după cum urmează:

- Hotărârea Guvernului nr. 411/2010 privind aprobarea Nomenclatorului informațiilor atribuite la secret de stat;

- Hotărârea Guvernului nr. 770/2009 cu privire la Comisia interdepartamentală pentru protecția secretului de stat;

- Hotărârea Guvernului nr. 1176/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice.

Consecvent s-a constatat că Guvernul, nu a aprobat Regulamentul cu privire la obiectivele cu regim special, lista obiectivelor cu regim special, lista obiectivelor a căror vizitare este temporar interzisă cetățenilor străini, conform art. (5) alin. (3) lit. f) din Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

În asemenea circumstanțe, se recomandă elaborarea și aprobarea Regulamentului menționat, în vederea excluderii omisiunii normative.

La fel, se denotă faptul că art. 5 alin. (3) lit. g) reglementează faptul că Guvernul stabilește tipurile de compensații, mărimea și modul de acordare a acestora cetățenilor care efectuează lucrări legate de accesul la secretul de stat.

Astfel, art. 31 prevede că, în cazul în care în virtutea activității sale profesionale, cetățeanul lucrează permanent cu informații atribuite la secret de stat, acestuia i se stabilește un spor la salariu în funcție de gradul de secretizare a informațiilor la care are acces. Colaboratorilor subdiviziunilor de protecție a informațiilor atribuite la secret de stat, suplimentar la sporul prevăzut supra li se stabilesc sporuri la salariu pentru vechimea în muncă (în serviciu) în cadrul acestor subdiviziuni. La fel, mărimile și

modul de acordare a sporurilor menționate precum și alte tipuri de compensații acordate cetățenilor care lucrează în condiții de regim secret se stabilesc de Guvern.

În atare circumstanțe, se comunică că aceste prevederi sunt redundante și necesită a fi excluse din Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat or, potrivit prevederilor Anexei nr. 8 la Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Hotărârea Guvernului nr. 863/2006 cu privire la stabilirea sporurilor la salariul de funcție pentru acces permanent la secretul de stat a fost abrogată. Astfel, angajații care efectuează lucrări permanent/temporar legate de accesul la secret de stat nu beneficiază de spor la salariul de funcție.

Subsecvent, se comunică că art. 24 alin. (7) stabilește că decizia de acordare a dreptului de acces la secretul de stat este luată în termen de 5 zile de la primirea de către autoritatea publică sau altă persoană juridică a încheierii asupra materialelor verificării cetățeanului în legătură cu perfectarea dreptului de acces la secretul de stat.

Reieșind din aplicabilitatea acestei norme, se conchide că acest termen de 5 zile în care este luată decizia de acordare a dreptului de acces la secretul de stat este mult prea limitat, or acesta începe să curgă din momentul primirii de către autoritatea publică sau altă persoană juridică a încheierii asupra materialelor verificării cetățeanului în legătură cu perfectarea dreptului de acces la secret de stat.

În acest sens, se sugerează modificarea termenului de 5 zile cu termenul de 30 zile dat fiind faptul că în perioada cuprinsă din momentul recepționării avizului până la angajarea persoanei și acordarea accesului la secret de stat, decurg o serie de etape și procese de durată vizând angajarea candidatului, (organizarea concursului de admitere, comisia medicală, transfer, detașare, etc.).

Deci, se propune ca acest termen să fie coroborat cu prevederile art. 60 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Sintagma „operative de investigații” urmează a fi substituită pe tot parcursul legii cu sintagma „măsurile speciale de investigații”, la forma gramaticală corespunzătoare, în temeiul abrogării Legii nr. 45/1994 privind activitatea operativă de investigații, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații.

Subsidiar, la art. 26 alin. (1), textul „Legea privind activitatea operativă de investigații” se va substitui cu textul „Legea privind activitatea specială de investigații”.

O altă lacună depistată în cadrul evaluării ex-post juridice a Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat se referă la art. 26 alin. (4) care prevede că concluzia Serviciului de Informații și Securitate privind imposibilitatea de a acorda cetățeanului dreptul de acces la secretul de stat este executorie pentru persoanele cu funcții de răspundere împuternicite să adopte decizia privind acordarea dreptului de acces la secretul de stat, însă nu exclude o solicitare repetată în cazul înlăturării împrejurărilor care fac imposibilă acordarea dreptului de acces la secretul de stat, în speță împrejurări stabilite de art. 25 alin. (1) din lege.

Astfel, se menționează că, în cazul refuzului de acordare a dreptului de acces la secretul de stat în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. k), anume neexecutarea de către cetățean a obligațiilor privind păstrarea secretului de stat care i-a fost încredințat, reprezintă împrejurări care nu pot fi înlăturate în cazul în care cetățeanul a încălcat

această obligațiune, fiind sancționat disciplinar, contravențional sau penal. În aceste circumstanțe, se face imposibilă aplicarea tezei a doua stabilită de art. 26 alin. (4).

Totodată, legiuitorul nu a prevăzut eventuale termene care ar contribui la înlăturarea circumstanțelor.

Consecvent, se consideră oportună modificarea Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat în partea ce se referă la mecanismul suspendării dreptului de acces la secret de stat, de către persoana cu funcție de răspundere, împuternicită să adopte decizia privind acordarea acestui drept în cazurile punerii sub înavuire a cetățeanului pentru săvârșirea unei infracțiuni incompatibile cu activitatea ce presupune utilizarea informațiilor atribuite la secret de stat, până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în condițiile prevederilor art. 27 lit. a) din lege.

Or, în situații când se constată nevinovăția cetățeanului, acesta poate contesta, în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, decizia conducătorului autorității privind suspendarea dreptului de acces la secret de stat și inclusiv solicita acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă, manifestată prin emiterea unui act administrativ defavorabil în privința sa.

Mai mult, este ambiguă sintagma „infracțiuni incompatibile cu activitatea ce presupune utilizarea informațiilor atribuite la secret de stat”, utilizată de către legiuitor în art. 27 lit. a) din lege, deoarece nu este specificat, fără echivoc la care anume infracțiuni se face referire în normă, conjunctură care la rândul său, poate crea incertitudini la interpretarea normei nominalizate de către persoana cu funcție de răspundere, împuternicită să adopte decizia privind suspendarea sau încetarea dreptului de acces la secret de stat, în cazurile punerii sub înavuire a cetățeanului.

Deci, potrivit prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul actului normativ urmează a fi expus într-un limbaj simplu, clar și concis pentru a exclude orice echivoc. Suplimentar, se precizează că normele care permit multiple interpretări sau sunt contradictorii nu îndeplinesc cerința de „calitate a legii” (Cauza Nasrulloev împotriva Rusiei, pct. 77). Astfel, cerința de calitate a legii presupune în primul rând „garanția împotriva arbitrariului” (J.N. împotriva Regatului Unit, pct. 77).

În această ordine de idei, invocând supra prevederile Codului administrativ se menționează că acesta a fost adoptat la 19 iulie 2018, iar conform art. 257 alin. (1) a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019. Alin. (3) al aceluiași articol prevede că Guvernul, în termen de 6 luni de la publicarea prezentului cod:

(a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul cod;

(b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul cod și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acestuia.

Prin urmare, noutatea legislativă pe care o comportă Codul administrativ în ierarhia actelor normative naționale, impune o atenție deosebită ce urmează a fi atrasă Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, inclusiv sub aspect conceptual, și nu doar.

Toate reglementările incidente domeniului secretului de stat statuează proceduri distincte care, în consecință, generează acte administrative (indiferent de natura lor: individuale favorabile sau defavorabile) susceptibile de a fi contestate în ordinea

contenciosului administrativ potrivit tehnicii și procedurii reglementate de Codul administrativ.

În atare situații, se constată incompatibilitatea procedurilor de emitere a actelor administrative reglementate de Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, și a cadrului normativ subsecvent cu procedurile de emitere a actelor administrative reglementate de Codul administrativ (spre ex.: procedura de acordare a accesului la secretul de stat, contestarea refuzului, procedura desfășurării anchetelor de serviciu în vederea elucidării circumstanțelor încălcării regimului juridic al secretului de stat, încetarea raportului de serviciu etc.).

Aflându-ne în prezența unei situații de incompatibilitate a Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat cu procedurile-cadru reglementate de Codul administrativ, promovarea unor propuneri discreționare destinate amendării selective a cadrului normativ în domeniul regimului juridic al informației atribuite la secretul de stat care comportă în sine doar amendamente de ordin tehnic se consideră irațională din punct de vedere al principiului activității de legiferare sub forma oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice statuat la art. 3 alin. (1), lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Adițional, teza enunțată este susținută și de alin. (4) al aceluiași articol din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care prevede că actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

(a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;

(b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Prin urmare, de la intrarea în vigoare a Codului administrativ nici un act normativ care reglementează, într-un fel sau altul, domeniul informației atribuite la secretul de stat, nu a fost adus în concordanță cu noutățile legislative ce le comportă Codul administrativ, *in concreto* Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat ce se intenționează a fi modificată.

Astfel, abordarea segregată a proiectului de lege de modificare a Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat doar din punct de vedere tehnic, în condițiile unei restanțe crase pe care o înregistrează cadrul normativ incident domeniului, se va aprecia critic.

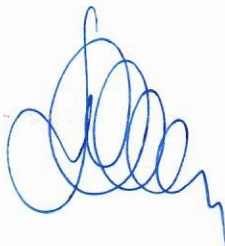
Reieșind din cele expuse, se pledează pentru abordarea, *in corpore*, a eventualității modificării Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat (nu doar amendamente de ordin tehnic) - potrivit dezideratului statuat la art. 257 alin. (3) din Codul administrativ.

Suplimentar, se recomandă ca pe tot parcursul textului Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, să fie modificată denumirea ministerelor prin aducerea lor în concordanță cu reglementările Hotărârii Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor. În context, se reclamă înaintarea propunerilor de modificare a denumirii ministerelor din Nomenclatorul informațiilor atribuite la secret de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411/2010.

În concluzie, se consideră oportună modificarea Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat în vederea eliminării curențelor depistate și îmbunătățirea cadrului legal evaluat or, o lege trebuie să fie clară, accesibilă, previzibilă și redactată cu suficientă

precizie în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (*Silver și alții împotriva Regatului Unit, pct.88*).

Ministru

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a final downward stroke.

Adrian EFROS